

Projekt pn. Wiedza to nasza siła - zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży z powiatu nowotarskiego i tatrzańskiego poprzez innowacyjne zajęcia stacjonarne i wyjazdowe

Działania sfinansowane ze środków prewencyjnych PZU Życie SA w ramach akcji Pomoc To Moc

PomocToMoc

Podhalańska Państwowa Uczelnia Zawodowa w Nowym Targu

na.puljit.com

**Zrozumieć psa,
zrozumieć kota**

dr Małgorzata Wesołowska

Czym jest behawiorystka?

- to nauka o zachowaniu zwierząt
- interdyscyplinarna dziedzina wiedzy łącząca w sobie osiągnięcia takich nauk jak psychologia, etologia, medycyna weterynaryjna, neurofizjologia, czy też szerzej – biologia
- każda z tych nauk wyjaśnia zachowanie z nieco innej perspektywy, posługując się innym systemem pojęć czy założeniami teoretycznymi opisując różne poziomy regulacji zachowania

Kim jest behawiorysta zwierząt towarzyszących?

Kim jest behawiorysta zwierząt towarzyszących?

- **to adwokat zwierząt**
- specjalista zajmujący się tłumaczeniem dlaczego pies lub kot zrobił tak a nie inaczej i co można zrobić, aby to zachowanie nie uprzykrzało życia ludziom oraz co zrobić, żeby zachowanie ludzi nie uprzykrzało życia zwierzęciu
- rolą behawiorysty jest zrozumienie podłoża specyficznych dla danego psa lub kota zachowań oraz zaproponowanie planu ich modyfikacji dostosowanego do możliwości opiekunów zwierzęcia oraz warunków, w których zwierzę żyje

Kim jest behaviorysta zwierząt towarzyszących?

Kot syjamski

Zachowanie

- koty niezwykle aktywne, ciekawskie
- uwielbiają się bawić
- uczuciowe
- bardzo gadatliwe – płacz dziecka
- inteligentny, potrzebuje dużo uwagi
- uwielbia skakać
- dogaduje się z dziećmi i z innymi zwierzętami
- łatwo uczy się chodzenia na smyczy
- obok kotów orientalnych uchodzą za najbardziej gadatliwą rasę kotów
- przywiązują się do człowieka, nie tolerują samotności

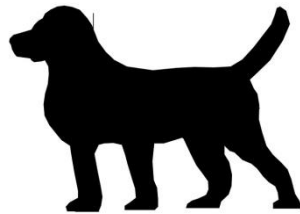
Choroby

- albinizm niepełny – termowrażliwy (gen znaczeń himalajskich)
- zez zbieżny
- oczopląs
- zwiotczenie małżowiny usznych
- postępujący zanik siatkówki
- jaskra
- nadczynność tarczycy
- zapalenie trzustki
- trudny poród
- zapalenie dziąseł, choroby przyzębia
- astma oskrzelowa
- niewydolność nerek
- przyśrodkowe zapalenie rzepki
- **ssanie węgny**
- **lęk separacyjny**

Zachowania prawidłowe lecz problematyczne (niepożądane)

- szczekanie
- wycie
- kopanie nor
- zabawy łowieckie

- drapanie mebli
- łażenie po meblach
- nocna aktywność
- zabawy łowieckie

Zaburzenia behawioralne (zachowania patologiczne)

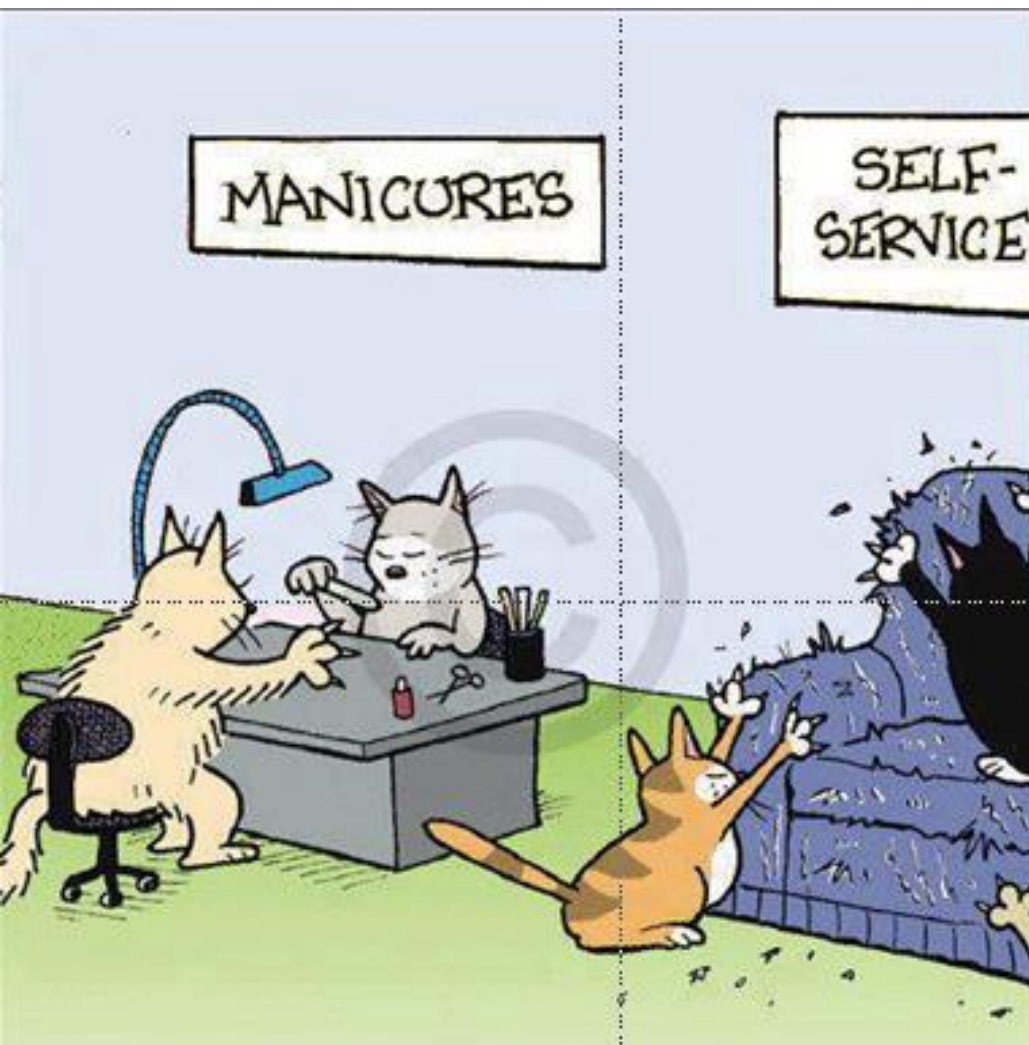
- lęki, fobie, panika
- brudzenie w domu
- zaburzenia
kompulsywne
(zachowania z
powtarzaniem
sekwencji ruchowych)

Kopanie nor – przyczyny:

- geny („ten typ tak ma”) – teriery, biegle, jamniki
- rozładowanie emocji, energii
- przygotowanie chłodnego legowiska np. malamuty, husky
- zabawa – kopanie dla przyjemności
- zakopywanie jedzenia
- chęć ucieczki
- nuda
- odkopywanie tego, co człowiek zakopał

Dlaczego kot musi drapać?

- komunikacja węchowa
- komunikacja wzrokowa
- utrzymanie pazurów w dobrej formie
- rozciąganie mięśni
- stres
- nuda

Drapanie mebli (i nie tylko mebli) przyczyny:

- brak drapak
- brak prawidłowej nauki drapania na drapak
- mało atrakcyjny drapak (taki, który nie spełnia oczekiwań kota)

Przyczyny problemów / zaburzeń behawioralnych

- choroba – soma
- genetyka – rasy
- podłoże behawioralne
  - brak lub zła socjalizacja
  - trauma
  - brak zrozumienia komunikatów wysyłanych przez zwierzę
  - niezaspokojone potrzeby zwierzęcia
  - czynniki wywołujące strach lub negatywne emocje

Behawioralne objawy chorób somatycznych:

- choroby wątroby nerek, metaboliczne – mogą powodować brudzenie w domu
- nadczynność tarczycy może powodować agresję
- choroby układu ruchu mogą powodować nasilenie fobii

Behavioralne objawy chorób somatycznych:

- pobudzenie ruchowe
- chowanie się
- lęk
- rozdrażnienie
- agresja do innych zwierząt i (lub) ludzi
- brak tolerancji na dotyk
- wylizywanie i samookaleczanie się
- falowanie skóry
- oddawanie moczu i (lub) kału w nieodpowiednich miejscach
- pica – jedzenie rzeczy niejadalnych
- zaburzenia snu
- zaburzenia funkcji poznawczych – dezorientacja, trudności w uczeniu się, utrata wyuczonych umiejętności, utrata kompetencji społecznych

znakowanie
moczem

niezakopywanie
odchodów

zatatwianie się
poza kuwetą

znakowanie
moczem

jedzenie
wetny

nadmierna
wokalizacja

nadmierne
wylizywanie

nadmierne
przywiązanie
do opiekuna

agresja Względem
innych psów

agresja Względem
dzieci

kopanie
nor

ucieczki

upór
ignorowanie komend

pilnowanie miski

agresja
terytorialna

pilnowanie miski

polowanie
na małe zwierzęta

postuszeństwo względem
jednej osoby

agresja względem
dzieci i obcych

upór
ignorowanie komend

niezależność

agresja względem
innych psów

Różnice w zachowaniu wynikające z genetyki

- około 15% kociąt wydaje się opierać socjalizacji i wykazywać ograniczoną chęć do kontaktów z człowiekiem
- część z kotów nigdy nie polubi podnoszenia
- ważne indywidualne traktowanie każdego osobnika!

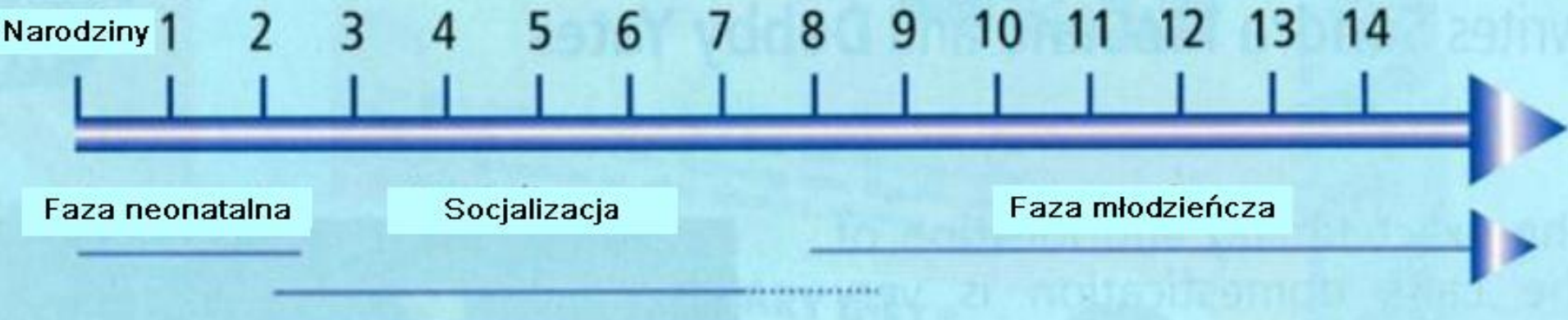
Trikolorki i szylkretki

- chimeryczne, neurotyczne, nieprzewidywalne, nieobliczalne, bucząco-kłótniwe
- dokocenie szylkretowej jedynaczki to wyższa szkoła jazdy, z niepewnym wynikiem końcowym!

Normalny rozwój kocięcia

Wiek (tygodnie)

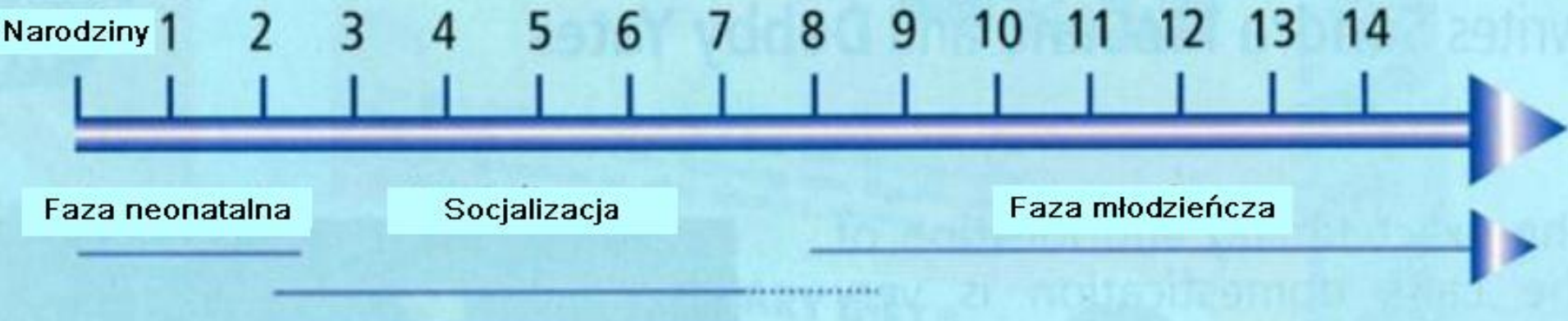
od drugiego do siódmego tygodnia życia

„okres krytyczny”

- okres szczególnej wrażliwości kociąt

Normalny rozwój kocięcia

Wiek (tygodnie)

**około 7-8 tygodnia koty zaczynają unikać
nowych obiektów**

aby kot był dobrze zsocjalizowany ze swoim własnym gatunkiem, powinien przebywać ze swoim rodzeństwem do 7 tygodnia życia

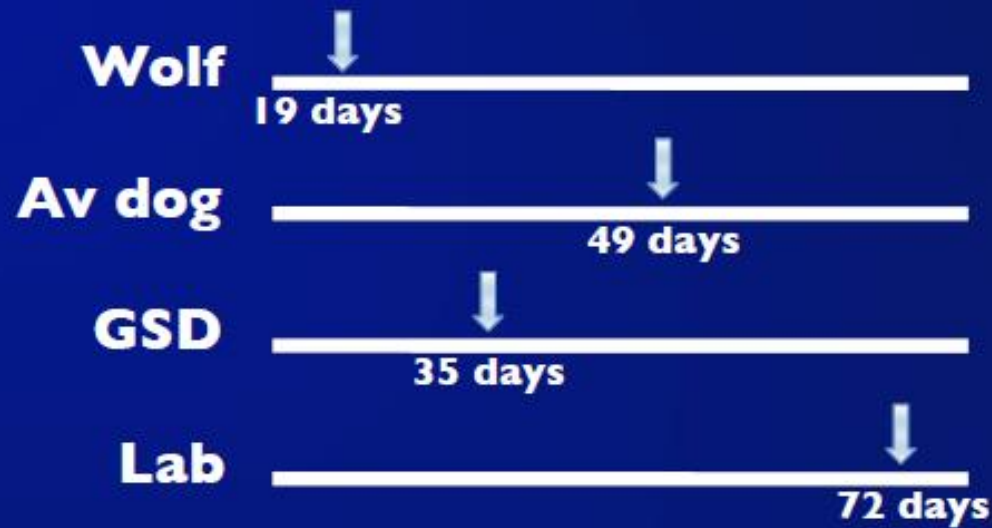

**kocięta oddzielone od matki w wieku
2 tygodni mogą być w przyszłości bardziej
reaktywne
(np. agresywne i nerwowe)**

**optymalny okres socjalizacji kota
z człowiekiem, to czas
pomiędzy 2 a 7 tygodniem życia**

Po krytycznym czasie to co nowe budzi strach!

Socjalizacja u psów trwa średnio 49 dni od chwili urodzenia (u wilków tylko 19 dni!)

Lęk separacyjny u psów

Przyczyny problemów behawioralnych trauma

Przyczyny problemów behawioralnych - niezaspokojone potrzeby zwierzęcia

- koty lubią przybywać w miejscach usytuowanych wysoko

©Magdalena Koziol

Przyczyny problemów behawioralnych - niezaspokojone potrzeby zwierzęcia

- gryzienie przedmiotów to jedno z najbardziej naturalnych zachowań psa – do najbardziej zapalonych „gryzaczy” należą golden retrievery

Przyczyny problemów behawioralnych brak zrozumienia zwierzęcia

„U podstaw większości problemów między ludźmi i ich zwierzakami leży to, że dziś rzadko kiedy wymagamy od zwierząt pracy, do której były przysposobione od początków udomowienia – z powodu której zostały udomowione.”

Dr Stephan Zawistowski

„Nasze domowe zwierzęta nie zawsze rozumieją, czego się po nich dzisiaj spodziewamy, jakie są nasze wymagania. My z kolei nie zawsze rozumiemy, jaki komunikat chcą one nam przekazać. Stad liczne nieprozumienia.”

Dr Stephan Zawistowski

Stosunek komunikatów werbalnych do niewerbalnych u kotów wynosi 20% do 80%

- często nieświadomie przekazujemy naszym zwierzętom rozmaite sygnały

Przykłady nieporozumień

- podsuwamy do powąchania rękę obcemu psu
– „ten obcy za chwile mnie złapie, albo skrzywdzi tą wyciągniętą ręką, lepiej go ugryzę pierwszy”

Przykłady nieporozumień

- głaszczmy kota, który coraz silniej macha ogonem – „naprawdę mam już dość, chyba będę musiał użyć pazurów”

Przykłady nieporozumień

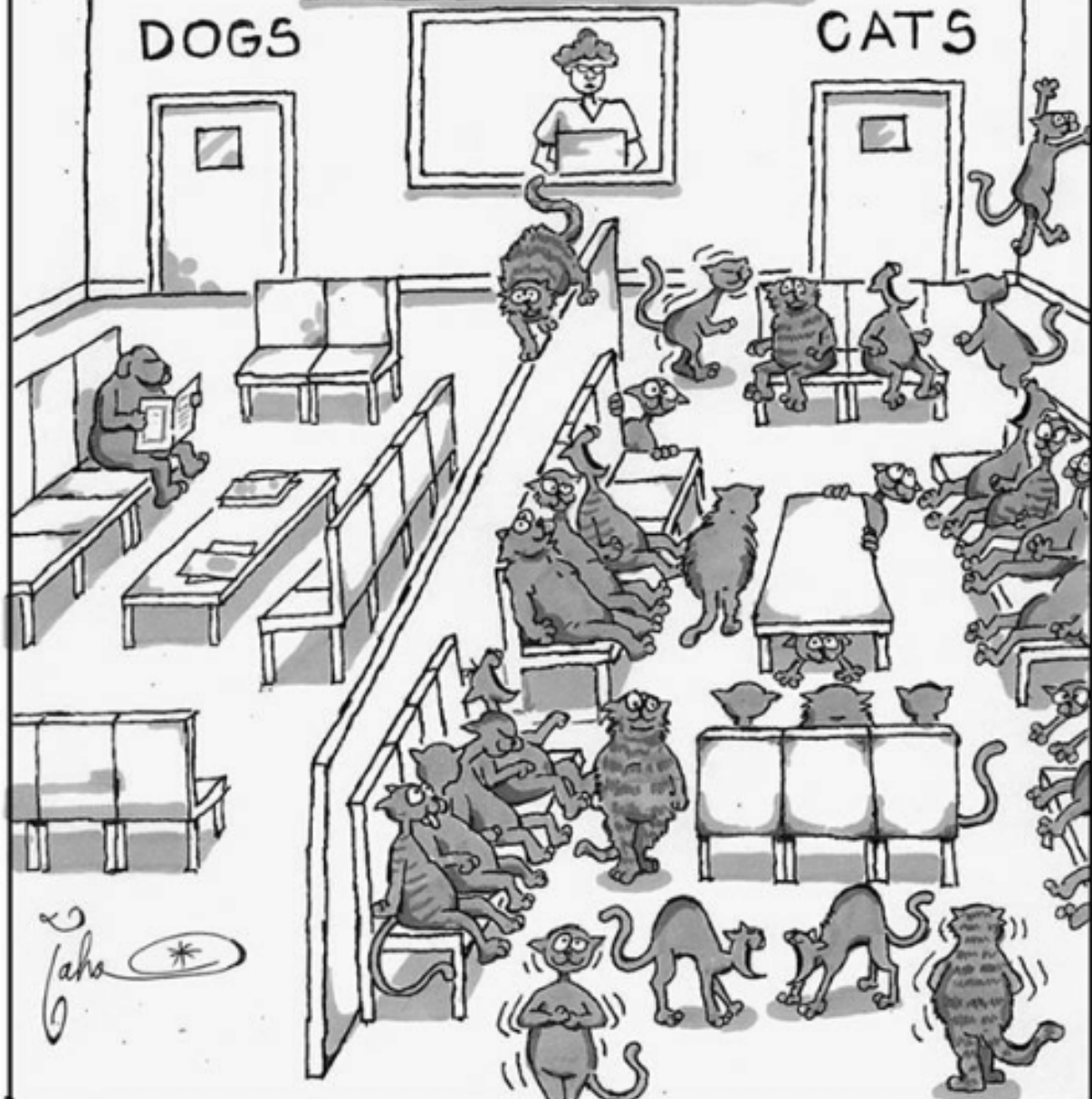
Metody stosowane w behawiorystyce

- zaspokojenie potrzeb zwierzęcia,
- zmiana warunków otoczenia lub wycofanie czynników powodujących stres czy negatywne emocje,
- modyfikację diety (jeśli jest ona przyczyną problemowego zachowania),
- techniki pomocnicze (np. szkolenie, masaż, T-touch),
- stosowanie preparatów zawierających suplementy diety lub składniki roślinne czy farmakoterapię

PET
PSYCHIATRIST
WAITING ROOM

DOGS

CATS

Jaha *